

OSTATNIE WIADOMOŚCI

Prenumerata miesięczna
zł. 2-50
z odbiorem w administracji

KRAKOWSKIE

10 gr.

Rok IV.

Kraków, piątek 8 czerwca 1934

Nr. 157

Kij w niemieckim mrowisku | Angielski atak na Francję

za sojusz z Sowietami

KATOWICE. Podana przez prasę wiadomość o tajemniczym organizowaniu emigracji z polskiego Śląska do Argentyny przez Volksbund przy współdziałaniu konsulatu niemieckiego w Katowicach — wywołała wśród kierowników organizacji niemiec-

kich duże zaniepokojenie. Następnym tego jest ścisłe kontrolowanie listy emigrantów, który z nich jest obywatelem polskim, by z tego powodu nie doszło do przykrych rozmów dyplomatycznych.

Podobno rewelacyjną naszą wiadomością zainteresowały się czynniki miarodajne, które niewątpliwie wyświetlą zadania i cele tej akcji emigracyjnej, organizowanej przez Niemców właśnie z terenu śląskiego, jakgdy-

by w Rzeszy nie było kandydatów na wyjazd.

Wiadomość nasza zreflektowała również zabiegających o wyjazd robotników, usiłujących od nas wydobyć bliższe szczegóły tej niewiarygodnej wprost akcji niemieckiej na obcym terytorjum. Nie mając pewności, czy zapytujący się nie są ludźmi nasłanymi, odmawiamy oczywiście jakichkolwiek odpowiedzi, czekając na rozwiązanie tajemniczej akcji werbunkowej przez władze.

Angielski dziennik „Times” zaatakował ostro Francję. Dziennik ten pisze, że widocznie Francuzi zrezygnowali z nawracania Anglii w myśl swoich poglądów o bezpieczeństwie i zwrócili się do Sowietów, starając się stworzyć blok sprzymierzeńców przeciwko Niemcom.

„Times” naturalnie posądza komisarza Litwinowa, że chodzi mu o zabezpieczenie tyłów w razie akcji na wschodzie i donosi, że od czasu ugody między Bar-

thou a Litwinowem ustala propaganda komunistyczna w wojsku francuskim.

Pomoc dla ludności dotkniętej gradobiciem

Jak w swoim czasie donieśliśmy nad powiatem rówieńskim przeszła silna burza gradowa, od której ucierpiały wielkie polacie gruntów w okolicy Równego. Najbardziej wskutek gradobicia ucierpiała gmina Działkiewiczice, gdzie 70 proc. pól zostało całkowicie zniszczonych. Obecnie starosta rówieński p. Adam Kański przydzielił gminie działkiewiczkiej 10 ton żyta dla rozdania między najbardziej potrzebujących, których grad pozbawił przyszłych zbiorów. Zarząd gminy zboże rozdzielił między 200 najbardziej potrzebujących i najbardziej poszkodowanych wieśniaków w pięciu wsi.

Wielkie roboty publiczne w Dubnie

Opracowany został plan robót inwestycyjnych Funduszu Pracy w Dubnie na rok 1935 oraz na okres od r. 1936 do r. 1940. Zakrojony na wielką skalę plan przewiduje budowę kolei Dubno — Łuck przez Młynów i Targowice, urządzenie wodociągów i kanalizacji w Dubnie, sporządzenie planów regulacyjnych i uporządkowania ulic w Dubnie, Radziwiłłowie, Kozinie, Boremliu, Targowicy, Ostroźcu, Słynowie, Warkowiczach, Smydze i Werbie, budowę gmachów 7-klasowych szkół powsz. w Dubnie na Surmiczach i Zabranii, tudzież budowę rzeźni z chłodnią przeznaczoną do eksportu mięsa.

30.000 uczniów pojedzie do Gdyni

Ze względu na to, że Święto Morza przypada zaraz po zakończeniu roku szkolnego, zorganizowane będą w bieżącym miesiącu zbiorowe wycieczki szkolne do Gdyni. Na obchód Święta Morza wyjechać ma do Gdyni około 30.000 uczniów. Zamierzonym jest uruchomienie w tym celu specjalnych pociągów dla młodzieży szkolnej.

Bandyci zdobyli miasteczko w Meksyku

Zwyciężyli policję, zamordowali kilka osób i obrabowali domy

BUENOS AIRES (PAT.) — Donoszą z Meksyku, że bandyci w liczbie kilkudziesięciu napadli na miasteczko Santo Domingo

de Armenia i po stoczeniu walki z oddziałem miejscowej policji, który rozbili, obrabowali całe miasteczko, przyczem zamordowali kilka osób.

Władze centralne wysłały na miejsce wypadków oddziały wojska, które zorganizowały pościg za bandytami.

Huragan w Persji poczynił straszne spustoszenie

Obalił setki domów i usmiercił wiele ludzi

TEHERAN (P.A.T.) Cała zachodnia i północno-zachodnia Persja nawiedzona została przez straszne huragany i ulewę, które poczyniły ogromne straty materialne, porzywały mosty i drogi, oraz spowodowały śmierć wielu osób.

Szczególnie silny był cyklon, który przeszedł po linii Kermanszach-Teheran, pokrywając w

ciągu niespełna czterech godzin odległość 500 klm. w linii powietrznej.

Połowa Kermanszachu leży w gruzach, w szczególności część miasta nad potokiem, który w ciągu dziesięciu minut wzbierał o 2 metry. Pewna ilość mieszkańców nie zdoławszy uciec z domów została porwana przez potok, lub

zginęła pod gruzami podmytych domów.

Ta sama sytuacja jest i w Kumie, gdzie wezbrane wody potoków górskich zalały całe miasto, przerywając wszelką komunikację i rozwalając dwieście domów.

W Teheranie cyklon porzywał dachy i powywracał stuletnie drzewa, zrywając przewody telefoniczne i elektryczne.

Golgota nieszczęśliwej kobiety

Zostawiła sześcioro drobnych dzieci w gabinecie prezydenta m. Równego

Na ławie oskarżonych Sądu Okr. w Równem zasiadła młoda, bo zaledwie 33-letnia, lecz straszliwie wynędzniała kobieta, pociągnięta do odpowiedzialności za pozostawienie bez opieki sześciorga drobnych dzieci, które porzuciła w gabinecie prezydenta m. Równego.

Eleonora Gwiazdecka, której mąż od 2 lat odsiadywał karę 5-letniego więzienia, znalazła się w jesieni ub. roku wraz sześciorgiem dzieci, z których najstarsze nie przekroczyło jeszcze 13 lat, w skrajnej nędzy. Wyekmitowana z mieszkania nieszczęśliwa kobieta znalazła się dosłownie na bruku. Na jakimś podwórku umieściła swe biedne ruchomości i zaczęła pukać o pomoc.

Dwa miesiące mieszkała pod gołem niebem, aż jej najmłodsze kilkuniesięcne dziecko śmiertelnie zachorowało. Doprowadzona do rozpaczyci ciągle posyłaniem jej od jednego biura do drugiego, Gwiazdecka przvbyla do magistratu wraz ze swymi dziećmi, wtargnęła do gabinetu prezydenta miasta i kategorycznie zażądała dachu nad głową i zapomogi

Widząc, że nie zanoszą jej uwzględnienie jej prośby, uciekła pozostawiając dzieci na lasce losu. Magistrat odesłał chore dziecko do szpitala, zaś resztę gromadki umieścił czasowo w areszcie miejskim. Eleonora Gwiazdecka dostała mięszkanie i niewielką zapomogę, ale za swój „wyczyn” pociąg-

nięta została do odpowiedzialności karnej.

Sąd Okr. pod przewodnictwem s. o. Taylora przyznał nieszczęśliwej kobiecie szereg okoliczności łagodzących i skazał ją na 6 miesięcy więzienia, zawieszając jednocześnie wykonanie kary na okres lat 2.

Ludożerca lubelski odgryzał żonie ucho

Wiarołomstwo przyczyną okrutnej napaści

Kleili gipsowe figurki i byli szczęśliwi. Wszyscy sąsiedzi zazdrościli małżonkom Kazimierzowi i Władysławie Rozpędowski (Lublin, Sienna 13), zgodnego pożycia rodzinnego.

Nic nie zakłóciłoby tego spokoju i pomyślności, gdyby nie osoba Józefa Flisa, który pomagał Rozpędowskiemu w fabrykacji figurek gipsowych.

Szczęście małżeńskie wreszcie przysło, jak bańka mydlana i Rozpędowska opuściła męża, zamieszkawszy ze swym amantem, który w dodatku zaczął konkurować ze swym byłym chlebodawcą.

Pokrzywdzony i pełen urazy małżonek udał się do wiarołomnej żony i na znak protestu odebrał jej ofiarowaną niegdyś, w chwili miłosnego uniesienia, gipsową figurkę, żądając jednocześnie zwrotu używanego do fabrykacji figurek kleju.

Gdy Rozpędowska żądaniu temu odmówiła, rozżalony mąż dostał ataku furji. Rzuciwszy się na niewierną małżonkę, Rozpędowski usiłował jej odgryźć nos, a gdy to ludożerca przedsięwzięcie się nie udało, poprzestał na kawałku ucha, które następnie smakowicie połknął, gasząc w ten sposób pragnienie zemsty.

Przed Sądem Okręgowym skruszony ludożerca przybrał postawę niewiniątka i przyznając się do winy, wyjaśnił, że był zdenerwowany. Sąd, po dłuższej naradzie, skazał Rozpędowskiego na 6 miesięcy więzienia, zawieszając wykonanie wyroku na 2 lata.

Obecna na rozprawie Rozpędowska przyjęła ten wyrok z zadowoleniem, poczem wyszła z gmachu Sądu, opierając się czule o ramię swego amanta, którego widocznie wcale nie odstraszył fakt, że ukohana doznała trwałego zeszpecenia ucha.

Prof. Schmidt u Stalina

MOSKWA (PAT.) Prof. Schmidt przyjęty został przez Stalina w obecności Kaganowicza, Woroszyłowa, Ordzonikidze, Kujbyszewa i innych dyktatorów sowieckich opowiadał nie które epizody ekspedycji i swego 2-miesięcznego pobytu na polu lodowym po zatonięciu „Czeluski”.

Serja katastrof samochodowych

BERLIN (P.A.T.) W zachodnich Niemczech wydarzyła się wczoraj szereg nieszczęśliwych wypadków komunikacyjnych na jednej z szos w Westfalii przewrócił się samochód ciężarowy, wiozący 60 osób. Jedna osoba została zabita, kilkanaście zaś ciężko rannych.

W miejscowości Westfalskiej Dorlagen zderzyły się dwa motocykle. Dwie osoby poniosły śmierć na miejscu, jedna jest ciężko ranna.

W Bremie w czasie katastrofy samochodowej 5 osób odniosło ciężkie obrażenia.

Samobójstwo umysłowo chorej

KATOWICE. Wczoraj rano o godz. 6.30 w Dolinie Trzech Stawów obok lotniska w Katowicach powiesiła się na poręczach mostu, około 40-letnia Freudental Lila, zam. w Katowicach przy ul. 3-go Maja 7. Wym. była umysłowo chora i przez dłuższy czas przebywała na leczeniu w szpitalu miejskim w Katowicach. Przyczyną pozbawienia się życia była właśnie ta choroba i rozstrój nerwowy.

Śmierć przemytnika na zielonej granicy

TARNOWSKIE GÓRY. W nocy na 3 b. m. w czasie obławy zarządzanej w lesie w Nowym Chechle jeden ze strażników zastrzelił 4-ch przemytników i wezwał ich do zatrzymania się. Ponieważ przemytnicy, mimo kilkakrotnego wezwania, nie zatrzymali się — funkcjonariusz straży granicznej wystrzelił kilkakrotnie z rewolweru i zranił zawodowego przemytnika Pysika Ludwika z Zawięci pow. Częstochowa.

Kula ugodziła przemytnika w kregosłup i śmierć nastąpiła na miejscu. Przy przemytniku znaleziono kilka litrów spirytusu skazonego, przemyconego z Niemiec.

Zwłoki zastrzelonego odstawiono do kostnicy w Świerkłańcu.

G I E Ł D A

Wczoraj spadek marki przybrał rozmiary niepokojące. Dewiza na Berlin notowana była: w Warszawie 199,30 wobec 203,75 onegdaj. Dewiza na Londyn 26,79 wobec 26,69 onegdaj. Medjolau nieco osłabił, frank fr. lekko się wzmacniał.

W CZTERY OCZY

Intymne rozmowy Iksa z Czytelnikami

Czy wolno mi kochać żonatego?

„Warszawianka“

pisze nam z przykładową szczerością:

„Z całą ufnością zwracam się do Szanownego Pana Redaktora, nie ukrywając żadnego ze swych grzeszków. Jestem młodą bo zaledwie dziesiętnastoletnią dziewczyną, cieszę się bardzo dużym powodzeniem u mężczyzn i pośród moich wielbicieli niebrak kandydatów na mężów, pomimo, że jestem nie zamożną. Nie mogę się wszakże zdecydować na żadnego z nich, chociaż jestem do tego przez swych rodziców zmuszana.

Rzecz w tem, że serce swe i ciało oddałam innemu, którego kocham całym żarem mej pierwszej miłości. On również oddarza mnie niemięjszym uczuciem, które odczuwam w każdym jego słowie i w każdym spojrzeniu, chociaż mi o tem wiele nie mówi. Nicby mi co prawda do szczęścia nie brakowało, gdyby nie to, że jest żonaty. Coprawda żony swej nie kocha. Ona odplaca mu tem samem uczuciem. Do tej pory nie rozszedł się z nią przez wzgląd na dziecko, które bardzo kocha, ale żona jego za pewną sumę zgadza się dać mu rozwód, bo muszę zaznaczyć, że on jest ewangelikiem i w każdej chwili rozwód uzyska.

Drogi Redaktorze, błagam Cię nie potępiaj mnie, że oddarzałam uczuciem człowieka żonatego, ale ja, która nigdy jeszcze szczęścia w swem życiu nie zaznałam, zasługuję na liłość.

Bedąc jeszcze dzieckiem, już odczuwałam brak miłości rodzicielskiej, bo rodzice moi całą swą miłość przelali na pozostałe dzieci, a ja zawsze byłam w cieniu, od najmłodszych lat zajęta pracą. Teraz, gdy jestem dorosłą panną, tem bardziej odczuwam brak miłości matczynej i jej rady. Dlatego teraz, gdy dla mnie zaświeciła ta piękna gwiazda, nie mogłam się oprzeć i schyliłam pokornie głowę przed Boginią Miłości.

Mój wybrany jest człowiekiem bardzo szlachetnym i szanowanym przez ludzi, lecz szczęścia w małżeństwie nie zaznał. Gdy się żenił był bardzo młody i samotny, nie rozumiął, co znaczy miłość, a przebież jemu też należy się troszke szczęścia od życia. Dlatego ja pragnę dać mu to szczęście, na które w zupełności za-

śluguje. Dziecko jego kocham z całego serca i czuję, że ta mała istotka i mnie równieży po kochała.

Więc radź mi Kochany Redaktorze, co mam czynić? Jeżeli on będzie szczęśliwszy z kim innym, to ja się wyrzeknę swego szczęścia. Czy nie zwracać żadnej uwagi na sprzeciw rodziców, tylko nadal przyjaźnić się z nim, a jak uzyska rozwód wyjść za niego i żyć przy jego boku szczęśliwie? Czy mam prawo skorzystania ze szczęścia, które się do mnie uśmiecha, czy odejść z nigdy niezagojoną raną w sercu, a je go zostawić losowi?”

Mówi się, że „styl — to czło wiek”. Trzymam się tego, bo przekonałem się, że to rzadko zawodzi i dlatego wymyśliłem sobie na własny użytek przysłowie „odwrócone”, brzmiące: „Jak mi piszesz, tak cię widzę”. Panią widzę z owego listu w jak najpiękniejszym świetle. Nie sądzę ludzi według postępów, lecz według ich charakteru, a z listu Pani wyczuwam charakter jak najsympatyczniejszy, miły, spokojny, szczerzy, otwarty, dobre serce, szlachetny umysł, prostotę, dążenie do cichego szczęścia.

Co zaś najważniejsze, to, że Pani umie połączyć uczuciowość z rozsądkiem. W życiu tak powinno być: uczucie powinno być główną potrawą życiową, rozsadek zaś „solą życia”. Kto umie żyć uczuciowo zaprawiając to szczyptą soli, ten z pewnością będzie w życiu szczęśliwy. Pani postąpiła naj mądrzej, jak tylko można było. Poszła Pani za głosem serca. Tak powinno być. Gdy kto tego czasem pożałuje, to trudno, Le piej w życiu i nawet potem żałować, niż całe życie żałować, że się nie użyło.

Teraz zaś przyszedł do głosu rozsadek — tak powinno być — i nakazuje zdanie sobie sprawy z wytworzonej sytuacji, która jednak nie jest normalna, a także skłania do szukania wyjścia. Na szczęście w danym wypadku sprawa jest bardzo prosta. Pani dąży do małżeństwa ze swym ukochanym i to nie jest bynajmniej niemożli wem.

Ponieważ Pani widzi swe przyszłe szczęście tylko w małżeńskim pożyciu ze swym ukochanym, powinien on, jeżeli Pa-

nia doprawdy kocha, uczynić wszystko możliwe w tym kierunku. Nie sprawi mu to trudno ści, skoro jego żona w zasadzie zgadza się na rozwód.

Droga postępowania Pani jest zupełnie jasna. Domagać się od ukochanego możliwie naj szwyczego przeprowadzenia owego rozwodu. Wtem, że to za wsze musi nieco trwać i dlatego powinna Pani mieć sporo cierpliwości, sprawdzając tylko, czy rzeczywiście są czynione jakie kroki rozwodowe. Krzywdy Pani tem nikomu nie zrobi, skoro ta pani i tak męża nie kocha i na rozwód się zgadza. Pani zaś chętnie weźmie na siebie wychowanie dziecka.

Na opinie rodziców może Pani w tym wypadku nie zwracać najmniejszej uwagi. Skoro mało dbali o Panią w dzieciństwie, nie mają prawa i teraz stawać Pani na drodze do szczęścia, które się należy każdemu, a zwłaszcza dziewczęciu o tak kryształowym charakterze, jak Pani.

Jestem przekonany, że je Pani zyska, czego Pani życzymy wszyscy, dziękując zarazem za łaskawe pozdrowienia, jakie Pani zechciała skierować za mojem pośrednictwem do wszystkich moich kolegów z red. Sądkiem na czele.

WEZWANIE DO KELNEROW

Kelnerzy! Zazgrzytajcie zębami, patrząc na ten obrazek.

Czytajcie „Wesołe Wiadomości” cena 10 gr.

Roboty publiczne w okresie kryzysu

Międzynarodowa Konferencja Pracy, której debaty roz-

poczęły się w Genewie dnia 4 czerwca r. b., ma między innymi w swoim programie zająć się kwestją robót publicznych, podejmowanych w szerokim zakresie dla złagodzenia kryzysu i ulżenia bezrobociu. Międzynarodowe Biuro Pracy przygotowało na konferencję obszerny memoriał, w którym przedstawione zostały wysiłki dotychczasowe w tej dziedzinie oraz zanalizowane skutki polityki robót publicznych w życiu gospodarczym różnych państw.

Cyfrę oraz inne dane, które zawierał memoriał M. B. P., ilustrują naocznie rozmiary prac podjętych w różnych krajach przez rządy. W Stanach Zjednoczonych pożyczki zaakceptowane i zatwierdzone w r. 1933 dla sfinansowania w ciągu trzech lat najbliższych wielkich robót publicznych sięgają sumy 3 miliardów 300 milionów dolarów, wówczas gdy budżet ogólny wynosił 4 miliardy dolarów.

W Niemczech sumy przeznaczone na ten cel w latach 1932 i 1933 sięgnęły 4 miliardów mk.

Olbrzymie sumy, dochodzące do 6 prawie miliardów li-rów asygnowano w Italji.

JOHN SIMON, MINISTER SPRAW ZAGRAN. WIELKIEJ BRYTANJI. Min. Spraw Zagranicznych Wielkiej Brytanji, John Simon znany ze swojej działalności w Lidze Narodów w sprawach rozbrojenia.

Stosunki językowe w prasie

W Polsce ograniczeń jakichkolwiek do języka wszelkiego rodzaju w druku, zarówno czasopiśmie jak druków nieperiodycznych — nie ma. Jasną jest zatem rzeczą, że powodzenie książki czy czasopiśmie zależy wyłącznie od tego, czy środowisko, dla którego pewien druk jest przeznaczony, dostarczyć jest w stanie odpowiedniej ilości czytelników — odbiorców. Jeżeli bowiem społeczeństwo nie może czy ule chce danego wydawnictwa materialnie podtrzymać, to musi ono wreszcie upaść. Jakkolwiek kryzys w naszym systemie ekonomicznym poczynił nader poważne szczyby, to jednak w dziedzinie czytelnictwa działa nadal stara zasada podaży i popytu w całej rozciągłości.

Liczby, które będą przytoczone poniżej, nie są matematycznie ścisłe, gdyż zarówno trudno jest w stosunkach językowych wśród ludności na szego kraju przeprowadzić dokładną linię demarkacyjną, jak znać ścisła liczba wszelkich druków, zwłaszcza nieperiodycznych, gdyż pewna część ich uchodzi zawsze naszej uwadze (wydawnictwa niezależne i t. p.).

Ponieważ jednak warunki te praw dopodobnie istnieją w jednakowym stopniu wszędzie, niezależnie od języka, którym się dana grupa społeczna posługuje, przeto, liczyby te da ją w każdym razie całkiem wystarczający materiał orientacyjny.

Na 2349 czasopiśmie 83 proc. wychodzi w języku polskim (Polacy wśród ludności kraju stanowią 69,1 proc.), w języku ukraińskim — 3,4 proc. (ludność 15,2 proc.), w białoruskim 0,5 proc. (ludność 4,0 proc.), niemieckim — 4,5 proc. (ludność 3,0 proc.), żydowskim 5,9 proc. (ludność 8,0 proc.), rosyjskim — 0,6 proc. (ludność 0,2 proc.), pozostałych językach — 1,2 proc. (ludność 0,5 proc.). Z liczb tych wynika wyraźnie, że z pośród większych grup językowych ludność polska i niemiecka posiada czasopiśmienną prasę mniej liczną.

To samo mniej więcej zachodzi i w zakresie druków nieperiodycznych (ulotek, odezw, reklam i t. p.). Na 12.371 tych druków w języku polskim wydano ich 80,1 proc. w u-

krajskim 3,3 proc., w białoruskim 0,9 proc. i w innych językach 4,4 proc. I tutaj ilość druków w języku polskim jest znacznie większa od odsetek ludnościowego. Druki nieperiodyczne w języku ukraińskim i białoruskim stosunkowo zachowują to samo miejsce, co i w czasopiśmiach. Natomiast druków tych w języku niemieckim jest stosunkowo mniej, a w żydowskim — więcej, aniżeli w czasopiśmiach.

Jeżeli na podstawie ilości istniejących czasopiśmi i druków nieperiodycznych sadzić o ich poczytności, a więc i o możliwościach utrzymania się ich przy życiu, to należałoby wy ciągnąć wniosek, że druki w języku polskim mają w największym stopniu zapewnioną egzystencję. Społeczeństwo więc polskie najlepiej podtrzymuje swoją prasę. To samo można by powiedzieć o czasopiśmiach w języku niemieckim i o drukach nieperiodycznych — w żydowskim. Natomiast ludność ukraińska i białoruska stosunkowo najsłabiej podtrzymują zarówno swoje czasopiśmi, jak nie zbyt chętnym jest odbiorca druków nieperiodycznych.

TURNIEJ GIMNASTYCZNY O MISTRZOSTWO ŚWIATA W BUDAPEŚCIE

W Budapeszcie odbył się turniej gimnastyczny o mistrzostwo świata. Na fotografiach widzimy ekipy przyjmujące udział w turnieju w chwili składania przez nich wieńca na grobie Nieznanego Żołnierza. W pośrodku znajduje się ekipa polska.

